

**STANOWISKO
ZWIĄZKU ZAWODOWEGO**

**W SPRAWIE
STANU BEZPIECZEŃSTWA PRACY W BUDOWNICTWIE
W WARUNKACH KRYZYSU W POLSKIM SEKTORZE BUDOWLANYM**

Rada Krajowa Związku Zawodowego „Budowlani” zapoznała się ze szczegółową informacją Państwowej Inspekcji Pracy dotyczącą kontroli stanu bezpieczeństwa pracy w sektorze budowlanym. Po przeanalizowaniu sytuacji na rynku pracy w budownictwie, w sytuacji pogarszającej się gwałtownie koniunktury, Rada pragnie zwrócić uwagę na kluczowe obszary niezbędnych działań mających na celu ograniczenie negatywnego wpływu kryzysu na warunki pracy w budownictwie. Rada Krajowa bierze pod uwagę doświadczenia z lat 1999-2003. Wtedy załamanie rynku inwestycyjnego trwale zmieniło strukturę rynku pracy polskiego budownictwa i spowolniło procesy pozytywnych zmian w obszarze bezpieczeństwa pracy. Konieczne jest wyciągnięcie wniosków z tych doświadczeń i uniknięcie popełnionych wówczas błędów w najbliższych latach.

Biorąc pod uwagę pogarszającą się sytuację rynkową w branży a także kierunki prac Komisji Europejskiej oceniającej średniookresową strategię UE w obszarze BHP Rada podkreśla konieczność podjęcia przez Parlament, rząd, instytucje zaangażowane w ochronę pracy i partnerów społecznych zdecydowanych działań. Niezbędne jest:

1. Dostosowanie polskich celów w obszarze bhp do strategii UE do 2020 r. i realiów ekonomicznych oraz zmian na rynku pracy. Redukcja wskaźników wypadkowości rekomendowana przez UE była i jest nieosiągalna w obecnej sytuacji rynkowej. Znaczny spadek ilości wypadków ciężkich i śmiertelnych w większości branż nie koresponduje ze spadkiem ilości wypadków w budownictwie.
2. Dokonanie racjonalnej oceny przewidywanego spadku ilości wypadków w budownictwie w przyszłym roku. Spadek ten będzie wiązał się przede wszystkim ze znaczącym spadkiem zatrudnienia w sektorze i nie będzie miał charakteru zmian jakościowych.
3. Wprowadzenie zmian systemu zamówień publicznych uwzględniających wysokie standardy bhp w wymaganych warunkach zamówienia.
4. Konsekwentne wdrażanie jakościowej zmiany systemu szkolenia pracowników w zakresie bezpieczeństwa pracy, w tym szczególnie konieczności jakościowej weryfikacji organizatorów, warunków i programów szkoleń.
5. Wprowadzenie dodatkowych programów szkolenia w zakresie bhp realizowanych w miejscu pracy dla młodych, podejmujących pierwsze zatrudnienie i tymczasowych pracowników budownictwa.
6. Budowa systemu obowiązkowego szkolenia bhp samozatrudnionych w budownictwie.

7. Pogłębienie przebudowy systemu edukacji dla bezpieczeństwa pracy w systemie edukacji ogólnej i kształcenia zawodowego.
8. Powszechne wprowadzenie zróżnicowanej składki ubezpieczeniowej dla przedsiębiorstw w zależności od poziomu inwestycji w bhp i poziomu wypadkowości.
9. Intensyfikacja działań mających na celu monitorowanie i ograniczanie nielegalnego zatrudnienia zarówno pracowników polskich jak i migrantów z krajów spoza UE.

Rada Krajowa ZZ „Budowlani” podkreśla, że jakościowa i znacząca zmiana stanu bezpieczeństwa pracy na polskich budowach nie jest możliwa bez jakościowej zmiany warunków pracy. Dalsza, niekontrolowana liberalizacja przepisów prawa pracy nie będzie sprzyjać poprawie stanu bhp. Wszelkie zmiany dotyczące rozliczania czasu pracy, form i warunków zatrudnienia muszą być bezwzględnie skorelowane z odpowiednimi rozwiązaniami zapewniającymi wysoki poziom standardów bhp, kształcenia dla bezpieczeństwa i szkolenia a także kontroli. Bezpieczeństwo i życie pracownika musi być wartością nadrzędną.

Związek Zawodowy „Budowlani” nie wyraża zgody na jakiegokolwiek zmiany kluczowych warunków pracy bez podjęcia przez rząd i pracodawców zdecydowanych działań na rzecz wyeliminowania głębokich patologii rynku budowlanego i rynku pracy w budownictwie.

Do tych patologii zaliczamy: powszechne niewypłacanie należności za wykonane roboty i niewypłacanie wynagrodzeń pracownikom, faktyczne promowanie szarej strefy i czarnego rynku zatrudnienia poprzez niekontrolowaną liberalizację prawa i brak efektywnej egzekucji istniejących przepisów, brak sankcji ekonomicznych dla pracodawców notorycznie naruszających prawo, lekceważenie i umarzanie przez prokuratury naruszeń prawa pracy, akceptację dla nieograniczonego łańcucha podwykonawstwa o nieograniczonej liczbie poziomów podległości.

Związek Zawodowy „Budowlani” wyraża przekonanie, że z inicjatywą niezbędnych zmian systemowych w zakresie podnoszenia bezpieczeństwa pracy w budownictwie powinni wyjść partnerzy społeczni sektora we współpracy z Państwową Inspekcją Pracy. Związek Zawodowy „Budowlani” opowiada się za budową sektorowego systemu bezpieczeństwa pracy w budownictwie w oparciu o instytucję parytetarną utworzoną przez partnerów społecznych.

**Za Radę Krajową
Związku Zawodowego
Budowlani[®]
Przewodniczący**

